

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/735/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6714206907
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6714206907.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľky: P. R. Q., rod. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom F., D. ulica XXX/XX, právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou AK Dlhopolec s. r. o., so sídlom Zvolen, Nám. SNP 27, IČO: 36 867 306, proti odporcovi: M. P. Q. Q., S., nar. XX. XX. XXXX, bytom F., D. ulica XXX/XX, právne zastúpeného JUDr. Jánom Krnáčom, advokátom, so sídlom Advokátskej kancelárie Zvolen, Nám. SNP 70/36, o vylúčenie odporcu z užívania rodinného domu, o odvolaní odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen zo dňa 29. 05. 2015 č. k. 11C/79/2014 - 308, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie okresného súdu.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd prerušil konanie vo veci o vylúčenie odporcu z obývania rodinného domu do skončenia trestného konania vedeného Okresným riaditeľstvom PZ vo Zvolene, odbor kriminálnej polície Zvolen pod ČVS: ORP-682/1-VYS-ZV-2014. V odôvodnení napadnutého uznesenia okresný súd poukázal na zistenie, že poškodená P. R. Q. (tu navrhovateľka) podala na Okresnú prokuratúru Zvolen oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že konaním neznámeho páchatel'a mohlo dôjsť k spáchaniu trestného činu. Poškodená - oznamovateľka uviedla, že podala trestné oznámenie na manžela P. Q. Q. (tu odporca) z dôvodu podozrenia zo spáchania trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby. Uznesením ČVS: ORP-682/1-VYS-ZV-2014 zo dňa 10. 09. 2014 bolo začaté trestné stíhanie za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ a e/ Trestného zákona preto, že páchatel' od presne nezistene doby v roku 2011 do 01. 09. 2014 v spoločnej domácnosti na adrese D. XXX/XX, F., spôsobil fyzické a psychické utrpenie P. R. Q. neprimeraným správaním pred spoločnými deťmi, ponižovaním menovanej adresovaním vulgárnych výrazov na jej osobu, neopodstatneným podozrievaním z nevery, neustálym kontrolovaním, bránením kontaktu s inými osobami, fyzickými útokmi na jej osobu, vyhrážaním sa jej zabitím a zničením spoločného majetku, obmedzovaním prístupu k finančným prostriedkom, čím takýmto spôsobom ohrozoval jej fyzické a psychické zdravie. Proti vzneseniu obvinenia podal obvinený prostredníctvom právneho zástupcu sťažnosť. Okresná prokuratúra sťažnosť uznesením zo dňa 11. 02. 2015 zamietla. Obvinený bol dňa 17. 03. 2015 vypočutý, vypočúvaní boli aj svedkovia, v spise sa nachádza Znalecký posudok č. 24/2013 vypracovaný súdnou znalkyňou S. N. K. a č. 25/2014 vypracovaný tou istou súdnou znalkyňou. Sudkyňa pre prípravné konanie vydala dňa 09. 03. 2015 príkaz na vyšetrovanie duševného stavu poškodenej, rovnako aj obvineného. Právny zástupca navrhovateľky doložil do spisu kópie Znaleckých posudkov č. 24/2015 a č. 17/2015 vypracované súdnymi znalkyňami z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria Z. T. E. a Z. Q. F..

V konaní sa navrhovateľka domáha vylúčenia odporcu z užívania rodinného domu z dôvodu psychického a fyzického týrania. Voči odporcovi je vedené trestné konanie pre podozrenie zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 8 písm. a/ a e/ Trestného zákona. V trestnom konaní prebieha rozsiahle dokazovanie. Podľa názoru súdu bolo hospodárne toto konanie prerušiť do

skončenia trestného konania. Od rozhodnutia v trestnej veci, či sa odporca dopustil zločinu týrania blízkej a zverenej osoby voči navrhovateľke, závisí rozhodnutie v tejto prejednávanej veci, preto súd konanie prerušil do skončenia trestného konania.

Proti uzneseniu o prerušení konania podal odporca v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodu, že rozhodnutie prvostupňového súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle ustanovenia § 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O. s. p. Udáva, že označené trestné stíhanie nemá a nemôže mať vplyv na povinnosť súdu rozhodnúť v označenej veci, naviac predmet týchto konaní nie je totožný a závisí od rôznych hmotnoprávných a procesnoprávných faktorov. Poukazuje na skutočnosť, že konajúci súd je viazaný zákonnou úpravou, predovšetkým Občianskym súdnym poriadkom, preto všetky skutkové a právne otázky je oprávnený skúmať a posúdiť samostatne bez ohľadu na prípadné trestné stíhanie. Účelom trestného konania je najmä posudzovanie trestnoprávnej zodpovednosti, zisťovanie, či sa stal prejednávany skutok, či je trestným činom a zisťovanie osoby páchatel'a a objasnenie skutkového stavu potrebného na rozhodnutie o vine a treste. Konanie o vylúčení odporcu z užívania rodinného domu je konaním, v ktorom má byť účastníkom zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov, ktoré majú byť prejednané spravodlivo a v primeranej lehote. V súvislosti s predmetným trestným stíhaním uvádza, že doterajšie poznatky nasvedčujú tomu, že trestné oznámenie navrhovateľky voči odporcovi boli podané účelovo. Trestné oznámenie a v ňom obsiahnuté tvrdenia označuje za komplot s výsledkom konštrukcií zo strany manželky odporcu, toto bolo účelovo načasované s priehľadným a zneužívajúcim zámerom zmeniť a zvrátiť stav a vývoj občianskych súdnych konaní prebiehajúcich na okresnom súde medzi rozvádzajúcimi sa manželmi. K samotnému obsahu trestného oznámenia odporca uvádza, že tento nekorešponduje so skutkovými okolnosťami prípadu, navrhovateľka nepodložene a bezdôvodne opakovane podsúva vykonštruované a nekorektné tvrdenia, ktoré nemajú oporu v skutkovom stave prípadu. Ide o duplikát predchádzajúceho trestného konania v roku 2008 zastaveného v roku 2010 s rovnakým scenárom a obsadením, jediný rozdiel je v tom, že orgány činné v trestnom konaní z neznámych dôvodov nepribrali do konania znalcov Z. R. Z. a Z. S. N., nevypočuli ošetrojúceho lekára navrhovateľky Z. E. Z. a znalca psychológa A. L., ktorí mali exaktné poznatky o osobe a stave navrhovateľky z predchádzajúceho zastaveného trestného stíhania. Trestné oznámenie je súčasťou zamýšľaného plánu manželky dosiahnuť rozvod, rozložiť rodinu a získať finančný prospech, následne po rozvode v rámci vyporiadania BSM získať rodinný dom v F., o čo sa navrhovateľka pokúšala už v minulosti. Pri prerušení konania z dôvodu prebiehajúceho trestného konania nebral súd dostatočne na zreteľ, že má odporca v označenom dome trvalé bydlisko, že v ňom býval, pracoval a relaxoval, stretával sa so svojimi deťmi. Dom a k nemu prináležiacie pozemky sú v bezpodielovom spoluvlastníctve navrhovateľky a odporcu, sú v ňom hnuiteľné veci patriace do výlučného vlastníctva odporcu a hnuiteľné veci patriace do BSM. Súčasný stav založený vydaním predbežného opatrenia a uznesením o prerušení konania na neurčitú dobu obmedzuje a znemožňuje výkon práv odporcu k týmto veciam. Súd nekriticky a bez akejkoľvek verifikácie prijal všetky tvrdenia navrhovateľky, nezvážil dopad prerušenia tohto konania na všetky oblasti života odporcu. V prípade prebiehajúceho občianskeho súdneho konania považuje za nekorektné používať predmetné trestné konanie ako relevantný dôvod na prerušenie konania. Za neprípustnú a ústavne nekomfortnú pokladá situáciu, aby rozsiahle dokazovanie v trestnom konaní dopadalo a ovplyvňovalo priebeh a rýchlosť občianskeho súdneho konania v prejednávanej veci. Prerušenie konania v uvedenej veci zásadným spôsobom zasahuje do ústavou garantovaných práv občana, keď trestné konanie sa môže viesť niekoľko rokov a odporcovi bude po túto dobu úplne obmedzené vlastnícke právo k užívaniu rodinného domu a prináležiacich nehnuteľností. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obo/36/2008, podľa ktorého „predbežné opatrenie nemožno vydať iba na základe tvrdení navrhovateľa bez osvedčenia aspoň základných skutočností umožňujúcich prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť dočasná ochrana a bez osvedčenia nebezpečenstva hrozacej ujmy“. Poukazuje na súčasný stav, kedy navrhovateľka žije v 7-izbovom rodinnom dome s rozlohou 300 m², s nadštandardnou výbavou, okrem toho môže využívať úžitkovú záhradu o výmere cca 2500 m², pričom odporca si musel zabezpečiť základné životné potreby a jeho životný štandard sa nedá porovnať so životnou úrovňou navrhovateľky. V dôsledku vydaných predbežných opatrení musí platiť výživné na oboch synov vo výške 250,- Eur a jeho súčasná finančná situácia smeruje k tomu, že nedokáže pokryť všetky náklady na živobytie vrátane výživného. Poukázal na svoje reálne aktuálne príjmy a výdavky so záverom, že je v mínusovom stave vo výške mínus 450,- Eur mesačne. Odporca doložil k svojmu odvolaniu pracovné hodnotenie zamestnávateľa (V. R. C. v T.), v ktorom odporcu hodnotí ako kreatívnu osobnosť s príslušným rozhľadom a prehľadom nutným pre prácu tímu vedeckých pracovníkov a študentov, s vysokou mierou osobnej disciplíny, ktorý dokáže s rozvahou a v pokoji riešiť rôzne typy problémov, často využíva kompromisné riešenie s cieľom

dosiahnuť spoločný výsledok akceptovateľný širším tímom spolupracovníkov. Označený je ako pozitívne akceptovaná osobnosť na pôde W. S. P. P. K.. Následne predložil ako dôkaz k svojim tvrdeniam čestné prehlásenie S. Z. a K. Z., štátnych občanov L. Q., ktorí sa vyjadrovali k pravidelným letným dovolenkám odporcu s manželkou v priebehu ostatných rokov. Z týchto prehlásení vyplýva, že navrhovateľka a odporca chodili do apartmánu v mieste S. na dovolenku od roku 2007 do roku 2013, počas tohto obdobia sa spriatelili. Vzťah medzi manželmi označili ako dobrý, títo trávili čas spolu s deťmi, prechádzali sa a užívali si dovolenku. Spoločne sa starali aj o postihnutého syna Q.. Nikdy medzi nimi nevideli hádku a manželstvo považovali za dobré.

Proti uzneseniu na prerušenie konania podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie aj navrhovateľka. Podľa jej názoru právna úvaha prvostupňového súdu, podľa ktorej od rozhodnutia v trestnom konaní, teda či sa odporca dopustil spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby voči navrhovateľke, závisí aj rozhodnutie v tejto veci, nezodpovedá zákonnej úprave vzťahujúcej sa na prejednávaný prípad. Navrhovateľka návrh na vylúčenie odporcu z užívania spoločných nehnuteľností odôvodnila právne poukazom na ustanovenie § 146 ods. 2 Občianskeho zákonníka, kde je bližšie uvedené kedy a akým spôsobom môže súd zasiahnuť do výkonu vlastníckych (prípadne užívacích) práv toho z manželov, ktorý sa páchania fyzického alebo psychického násillia dopúšťa. Poukazuje na judikatúru vo veci definície násillia, napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 15. 10. 2012 sp. zn. 5Cdo 10/2012. Prítom na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru vo Zvolene je vedené trestné konanie, kde je odporca trestne stíhaný ako obvinený zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby, kde predmetom konania je posúdenie otázky, či odporca vlastným konaním naplnil znaky skutkovej podstaty trestného činu, teda či sa voči navrhovateľke dopúšťa zákonom zakázaného konania v takej intenzite a kvalite, že takéto konanie nie je možné posúdiť napríklad ako priestupok. Páchanie násillia môže byť právne posúdené ako trestný čin, môže byť právne posúdené ako priestupok, dokonca nemusí ísť ani o priestupok avšak z hľadiska súkromnoprávnej úvahy stále pôjde o násillie. Výsledok v trestnom konaní preto nemôže byť rozhodujúci pre posúdenie dôvodnosti návrhu navrhovateľky v tomto konaní. Tak by tomu bolo len vtedy, pokiaľ by zákon v ustanovení § 146 ods. 2 Občianskeho zákonníka nehovoril o „osobe páchajúcej násillie“, ale o „osobe, ktorá spáchala trestný čin“. Prvostupňový súd teda vec nesprávne právne posúdil, pokiaľ prerušenie konania odôvodnil tým, že od rozhodnutia v trestnej veci závisí aj rozhodnutie v tejto právnej veci. Nad rámec odvolania poukázala na závery Znaleckých posudkov psychológa č. 24/2014 a č. 25/2014, ako aj znaleckého posudku psychiatrov, ktoré sú obsahom spisu, s tým, že násillie páchané odporcom na navrhovateľke zanechalo na nej stopy a došlo k závažnému porušeniu jej zdravia.

Navrhovateľka vo vyjadrení k podanému odvolaniu odporcu uviedla, že súhlasí s odvolaním odporcu v časti, kde uviedol, že predmetom civilného a trestného konania sú odlišné otázky, resp. že predmety týchto konaní sú na sebe nezávislé, obdobnú argumentáciu použila aj navrhovateľka v podanom odvolaní. Nesúhlasí s odvolaním odporcu v časti hodnotenia doterajšieho priebehu trestného konania. Podľa názoru navrhovateľky výsledky vykonaného dokazovania v trestnom konaní známe z pripojeného trestného spisu bez ďalšieho vytvárajú dostatočný predpoklad pre rozhodnutie v predmetnej právnej veci. Pokiaľ sa odporca vyjadroval k svojim majetkovým pomeroch, poukazuje na príjem odporcu, ktorý mesačne presahuje 2.000,- Eur, pričom navrhovateľka má príjem viac ako 200,- Eur mesačne. Vzhľadom na predmet tohto konania považuje ďalšie vyjadrenie sa k týmto majetkovým pomeroch za neúčelné.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v medziach daných ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania v súlade s § 214 ods. 2 O. s. p. Napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

Zároveň odvolací súd s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. považuje za správne aj odôvodnenie napadnutého uznesenia, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje a na ktoré v podrobnosti odkazuje. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že prvostupňový súd vzhľadom na predmet konania (vylúčenie odporcu z užívania rodinného domu z dôvodu psychického a fyzického týrania podľa § 146 ods. 2 Občianskeho zákonníka) a vzhľadom na doposiaľ vykonané dokazovanie prerušil konanie postupom podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. z dôvodu, že na okresnom súde prebieha aj trestné konanie proti odporcovi pre podozrenie zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ a e/ Trestného zákona, v ktorom sa vykonáva rozsiahle dokazovanie. Naposledy znaleckými posudkami na posúdenie psychického stavu poškodenej a obvineného, t. j. navrhovateľky a odporcu v tomto konaní. Okresný súd zaujal názor, že od rozhodnutia v trestnej veci, či sa odporca

dopustil zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby voči navrhovateľke, závisí aj rozhodnutie v tejto prejednávanej veci, a preto do skončenia trestného konania konanie v tejto civilnoprávnej veci prerušil.

Obaja účastníci podali odvolanie, keď s prerušením nesúhlasili z dôvodov, ako je uvedené v tomto rozhodnutí vyššie. Aj keď odvolací súd súhlasí s názorom navrhovateľky a rovnako odporcu, že vo veci je možné rozhodnúť aj pred skončením vo veci trestného konania, odvolací súd upriamuje pozornosť na tú skutočnosť, že napadnutým uznesením okresný súd prerušil konanie postupom podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p., ide teda o prípad fakultatívneho prerušenia konania, ktoré závisí od úvahy súdu, ide teda o možnosť súdu konanie prerušiť, keď má za to, že prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu. Vzhľadom na predmet prebiehajúceho trestného konania možno bez akýchkoľvek pochybností dospieť k záveru, že v tomto trestnom konaní sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu aj v tejto občianskoprávnej veci. Aj keď treba prisvedčiť argumentu navrhovateľky, že aj v prípade, ak konanie odporcu by nebolo kvalifikované ako trestný čin, resp. priestupok, bude musieť okresný súd skúmať ňou podaný návrh v zmysle úpravy Občianskeho zákonníka, podľa názoru odvolacieho súdu rozhodnutie v označenej trestnej veci nepochybne rieši otázku, ktorá v každom prípade má význam aj pre rozhodnutie v tejto preskúmvanej veci. Pokiaľ odporca namieta porušovanie jeho ústavou garantovaných vlastníckych práv, odvolací súd dodáva, že právo na ochranu života a zdravia je silnejšie ako vlastnícke právo, preto táto námietka neobstojí, keď právo na ochranu života a zdravia má absolútnu povahu a prednosť pred vlastníckym právom osoby, najmä pokiaľ je táto dôvodne podozrivá z násillia.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd uzatvára, že nezistil dôvod pre zmenu napadnutého uznesenia, ani na jeho zrušenie, pretože pokiaľ prvostupňový súd dospel k záveru, že vzhľadom na označené trestné konanie je potrebné do jeho skončenia prerušiť konanie v tejto veci, existuje zákonná možnosť, aby prvostupňový súd po úvahe túto procesnú možnosť využil, je potrebné napadnuté rozhodnutie považovať za správne a je dôvodné ho potvrdiť v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1 O. s. p. Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.